

PREGÓ DE FESTES 2009

Excm. Sr. alcalde, Sra. regidora de festes, Associació de Moros i Cristians Sant Blai, Comissió del Crist 2009, reines i dames, càrrecs, músics, alteanes i alteans, festers, amics i visitants de tot arreu: sigueu benvinguts al pòrtic de les nostres festes majors.

Quasi ja fa alguns mesos que els responsables de l'Associació, per altra banda persones per les que sent una alta estima, tingueren a bé concedir-me el privilegi d'estar aquesta nit entre vosaltres, encara que estic convençut que no m'ho mereixo ni com a orador ni com a fester a la vista dels meus il·lustres antecessors. Vaig a ser més concret: desprevingut i en baixa guàrdia, en un moment de nocturnitat, la vostra vicepresidenta (la meva Paqui), amb eixa il·lusió desbordant que la caracteritza, em donava la bona nova: “[...] Que volem que facis el pregó d’enguany...[...]” Quina seria la meva cara que no feia més que omplir-me el got per si tornava a recuperar “el color”!.

Encara que vaig fer-me de pregar un bon temps amb el sòlid argument de la inconveniència d’aquella decisió, la veritat és que no vaig saber com poder dir que no, com ella ja sabia, i ací estic amb la promesa, això sí, de concedir-vos el benefici de la brevetat en una nit en la que la festa demana esclatar imperiosament.

De què us podria parlar avui una persona que ha viscut la festa sempre des de la seva vessant musical? És evident que el pregó d’avui transitarà al voltant de la Música, i més concretament de la Música Festera.

Anem a recordar la data de 1609 per fer un xicotet recorregut per la història, aprofitant així que enguany estem celebrant els 400 anys de l’expulsió dels moriscos al nostre

Regne de València pel decret del rei d'Espanya Felip III. A la nostra comarca, els nuclis principals de població morisca estarien concentrats a les serres de l'interior de la Marina.

Però no és motiu de celebració una decisió de tan dramàtiques conseqüències per a la societat valenciana d'aquella època, perquè de colp, perdérem la tercera part de la població, deixant arrere la mà d'obra, llogarets abandonats que mai tornaren a ser poblats i en definitiva, un buit important amb el consegüent estancament de la nostra economia. Aquest fet històric, trist en el seu origen, seria posteriorment el germen de les nostres festes de moros i cristians, on a les corresponents celebracions religioses i expansions lúdiques anirien afegint-se representacions amb concursos de ballestes i actuacions d'arcabussers. Aquesta última és una de les grandors de la nostra festa: aconseguir transmutar un esdeveniment bèl·lic i violent en motiu de germanor i convivència entre persones de distintes cultures, races i religions, i que actualment, per motius de la immigració i de la globalització, cada vegada en tenim més entre nosaltres, i més encara en aquestes circumstàncies de crisi global que estem patint i en les que hem de saber donar en tot moment fe de la nostra capacitat d'acollida com a poble.

I on podríem situar la Música en aquest context? Hauriem de parar la nostra atenció en l'Edat Mitjana on els autosacramentals de caire moralitzant representaven el bé contra el mal en forma de dansa. Estes danses anirien incorporant influències sortides de les situacions polític- socials de cada moment. Així, després de la guerra de la Reconquesta, eixa confrontació estaria representada pels cristians i els moros respectivament.

Així doncs, ens trobem amb unes manifestacions lúdiques a mig camí entre la dansa i la representació teatral que a les comarques centrals del País Valencià, les quals estaven

recolzades sempre per la música del tabal i la dolçaina, anirien donant pas a les músiques de retreta (amb trompetes i caixes), i posteriorment, a les Bandes de Música.

Ja en 1817 la “Filà Llana” d’Alcoi contractaria a la Banda Miliciàna existent a la ciutat per tal d’acompanyar als seus festers als distints actes. Inevitablement el pas següent seria dotar a les festes de Moros i Cristians d’una música específica que acompanyara els seus actes. Per tant, podem afirmar que la Música de Moros i Cristians es pot considerar com un dels pocs gèneres musicals nascuts en exclusivitat per a la Banda de Música i que a banda del pasdoble fester, la marxa mora o la marxa cristiana, ha desenvolupat altres subgèneres lligats a diferents tradicions dins la festa: pasdobles dianers, sentats, pasdobles- marxa, dianes, “pas moro”, marxes de processó, balls, himnes de festa, himnes de filades, himnes als patrons, ballets, música incidental per a boatos, inclús el cas significatiu de les Misses Festeres: obres de caire litúrgic per a les celebracions religioses en les que destacaríem les partitures dels mestres com Pérez Jorge, Blanquer o Pérez Vilaplana.

Podríem estar parlant hores i hores sobre altres qüestions com l’ús i abús de la Música de Moros i Cristians al carrer, els esnobismes de la festa, la composició musical aplicada a aquest gènere, o la didàctica d’aquest tipus de música que compta amb una tradició històrica i un vigor contemporani dignes d’atenció i que van conformant allò que significa la cultura musical d’un poble, però no vull avorrir-vos amb dissertacions tècniques. Avui és un dia per a nosaltres i amb els nostres records vull continuar.

Corria l’any 1.991 quan els meus companys de la Filharmònica i membres de la que després seria la meua penya Cristians d’Altaia -i miren què casualitats de la vida, avui els tinc a la meua vora convertits en flamants càrrecs festers en el ja seu 4t. regnat de la seva història- no paraven de marejar entre assaig i

assaig: No ens faries una marxa cristiana? I un servidor se n'anava a casa amb el cap calent intentant fer-se una idea el més aproximat possible del que seria una marxa cristiana. Cal aclarir que fa quasi 20 anys no vivíem l'eclosió que avui afortunadament, experimentem en aquest camp de la Música i els nostres arxius musicals estaven pobrament nodrits d'aquest gènere musical. I així va ser com, sense voler i de manera totalment accidental, vaig encetar un camp apassionant que m'ha fet tastar i disfrutar les essències del fascinant món de la festa amb tota la seva riquesa polièdrica de sensibilitats i vivències que mai les meves desmanyotades paraules podrien encertar a descriure. És per totes aquestes raons, que avui vull convertir aquest humil però sincer pregó en un acte de gratitud a tantes i tantes persones anònimes, que probablement no tinguen mai el privilegi que avui m'heu concedit, i que treballen calladament durant tot un any per engrandir les nostres festes. Sense el vostre treball altruista la festa no hi seria. Gràcies a vosaltres festers, ja que amb la vostra il·lusió, autèntic motor impulsor de l'activitat creadora, m'heu obert les portes d'aquest jardí meravellós d'emocions indescriptibles i amistats impagables i que mai podré agrair-vos-ho suficientment. Gràcies també, com no als músics, perquè sou els faedors de la banda sonora de les nostres festes, i damunt, en directe: tot un luxe per als sentits. Tots vosaltres teniu quatre dies de molta feina i costeres molt empinades. Així que festers, per favor: cuideu-mel's!.

Un apartat especial de gratitud va dedicat innegablement a la gran tasca que la nostra Associació de Moros i Cristians Sant Blai ha fet i continua fent per la dignificació de la Música Festera.

Si fem un repàs ràpid a tots els seus projectes musicals, tenim la convocatòria del Concurs de Composició de Música Festera que fa pocs dies va celebrar la seva 10a. edició i on pren part activa la Societat Filharmònica, que ja des de l'any 1.983 realitza el seu Concert de Música Festera anual, i sobre tot des de l'any 2.000 és l'encarregada d'estrenar la composició guanyadora del Concurs de

Composició. Aquesta obra, des de 2.003 serà així, obligada en el Certamen per a Bandes de Música que la Societat Recreativa Musical organitza en Altea la Vella anualment pel Mig Any.

I per si fora poc, des de l'any 2.004, l'Associació celebra al Palau Altea el Certamen biennal d'interpretació per a gran colla de Xirimiters i Percussió que ha tingut, des de el seu origen, un gran èxit de públic i participació. Una activitat realment abrumadora, i que ja avui podem dir que aporta un bagatge molt destacat per a la cultura musical del nostre poble i que ha permès la vinculació a Altea de les més destacades firmes musicals del moment tals com Blanquer, Gonzàlez Moreno, Talens, Valero, Sánchez Torrella, Pascual-Vilaplana, Garcia i Soler, Ripoll Borja, Asensi Seva i tants altres que farien interminable aquesta llista, però que engrandeixen amb la seva presència aquesta festa jove amb promesa de gran projecció.

A les societats musicals del nostre poble, a l'Associació, als seus membres, presents i pretèrits, la nostra gratitud per la vostra dedicació i us anime a seguir treballant per continuar dignificant aquest complex i apassionant món de la Música.

En un dia com aquest hem de fer menció obligada a la festa que camina de la mà de les festes de Moros i Cristians: el nostre Crist del Sagrari, per el qual durant tot un any, hi ha tota una comissió treballant sense descans per a oferir-nos el millor a tot el poble. A la Comissió del Crist'09 i a les seves reines i dames, també els oferim el nostre reconeixement.

I al recordar les festes del Crist no puc oblidar a una persona que forma part dels meus records d'infantesa i primers temptejos amb la Música. Ella em va ensenyar, sense voler, el valor de les tradicions, el respecte, jo diria quasi veneració que sentia pels papers de son pare; sempre son pare, el Mestre de la Música, pare d'una saga musical de gran empremta al nostre poble com ja sabem. Ella, Antonia "el Mestre", que va consagrar tota la seva vida a donar solemnitat musical a les nostres festes religioses ens va

deixar un dia silenciosament, i m'agradaria avui donar-li eixe reconeixement que no va tindre en vida i que per sempre anirà lligat al seu instrument: l'harmòni, que en el seu record fem sonar tots els anys el tercer dia de festes. Allà on estiga, la nostra gratitud.

I ara sí, ja s'acosta el moment de donar pas a la Música i amb ella l'inici de la nostra festa amb l'audició del aclamat IDA Y VUELTA, que el nostre Francesc Pérez Devesa, Francisco “el Mestre” esgriguera fa ja 30 anys. De segur que si estiguera encara entre nosaltres, continuaria regalant-nos partitures amb eixe do natural que tenia per dibuixar melodies sobre el paper. A ell el nostre últim homenatge de festa, però no sense abans demanar-vos que declameu tots junts amb mi el nostre crit de germanor: “Avant la festa i visca la festa!”

Moltes gràcies a tots.

Altea, setembre de 2.009.